

วันเฉลิมพระชนมพรรษา 5 ธันวาคม

ความเป็นมาวันเฉลิมพระชนมพรรษา 5 ธันวาคม (วันพ่อ)

ตรงกับวันจันทร์ที่ 5 ธันวาคม พ.ศ.2554 เป็นปีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 7 รอบ 84 พรรษา 5 ธันวาคม 2554

5 ธันวาคม ของทุกปี เป็นวันคล้ายวันพระราชสมภพ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทางราชการได้กำหนดให้เป็นวันหยุดราชการหนึ่งวัน เพื่อให้ประชาชนชาวไทย ได้ร่วมกันเฉลิมฉลองในวันเฉลิมพระชนมพรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และถือเป็นวันพ่อแห่งชาติ อีกวันหนึ่งด้วย วันเฉลิมพระชนมพรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีความเป็นมาของวันสำคัญ คือ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงพระราชสมภพเมื่อ วันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2470 ณ โรงพยาบาล เมท์ ออเบิร์น นครบอสตัน สหรัฐอเมริกา โดยนายแพทย์วิทท์มอร์ เป็นผู้ถวายการประสูติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จขึ้นเถลิงถวัลย์ราชสมบัติเป็นรัชกาลที่ 9 แห่งบรมจักรีวงศ์ กรุงรัตนโกสินทร์ ทรงประกอบพระราชกรณียกิจและเจริญพระราชจริยาวัตรเป็นเอนกประการ จำเนียรกาลผ่านมาถึงปัจจุบันที่สุดจะพรรณนาให้ครบถ้วนได้ ท่ามกลางมหาสมาคมวันพระราชพิธีพระบรมราชาภิเษก ทรงมีกระแสพระราชดำรัสที่พสกนิกรทุกคนยังจดจำได้ "เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม" อันคำว่าโดย "ธรรม" นั้น ทรงหมายถึง ธรรมอันล้ำเลิศที่เรียกว่า "ทศพิธราชธรรม" หรือที่เรียกกันโดยสามัญว่า "ราชธรรม 10 ประการ" ราชธรรม 10 ประการนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงยึดมั่นทรงปฏิบัติโดยเคร่งครัด และส่งผลถึงพสกนิกรทั่วพระราชอาณาจักรนับเป็นพระมหากษัตริย์คุณเหนือเกล้าฯ วันพ่อแห่งชาติ ได้จัดให้มีขึ้นครั้งแรกเมื่อวันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2523 โดยคุณหญิงเนื้อทิพย์ เสมรสุต นายกสมาคมผู้อาสาสมัครและช่วยการศึกษาเป็นผู้ริเริ่ม หลักการและเหตุผลในการจัดตั้งวันพ่อ โดยที่พ่อเป็นผู้มีพระคุณที่มีบทบาทสำคัญ ต่อครอบครัวและสังคม สมควรที่ผู้เป็นลูกจะเคารพเทิดทูนตอบแทนพระคุณด้วยความกตัญญู และสมควรที่สังคมจะยกย่องให้เกียรติรำลึกถึงผู้เป็นพ่อ จึงถือเอาวันที่ 5 ธันวาคม ของทุกปีซึ่งเป็นวันเฉลิมพระชนมพรรษาเป็น "วันพ่อแห่งชาติ" ด้วยพระมหากษัตริย์คุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ทรงมีต่อพสกนิกรชาวไทยอย่างนานับการ ทรงเป็นพระราชบิดาของพระราชโอรสและพระราชธิดา ทรงรักใคร่และห่วงใยตั้งแต่พระเยาว์จนถึงปัจจุบัน รวมทั้งพระเจ้าหลานเธอทุกพระองค์ต่างซาบซึ้งและปลาบปลื้มในพระมหากษัตริย์คุณอย่างมิรู้ลืม พระองค์ทรงเป็น "พ่อ" ตัวอย่างของปวงชนชาวไทยที่เปี่ยมล้นด้วยพระเมตตาคุณ ทรงห่วงใยอย่างหาที่เปรียบมิได้

กิจกรรมที่ควรปฏิบัติในวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

- 1.ระดับธงชาติที่อาคารบ้านเรือน
- 2.จัดพิธีศาสนสงฆ์ ทำบุญใส่บาตร อุทิศเป็นพระราชกุศล น้อมเกล้าฯ ถวายพระพรชัยมงคล
- 3.จัดกิจกรรมเกี่ยวกับการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์เพื่อถวายเป็นพระราชกุศล

วัตถุประสงค์ของการจัดวันพ่อแห่งชาติ

1. เพื่อเทิดทูนพระเกียรติคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
2. เพื่อเทิดทูนพระคุณของพ่อ และยกย่องบทบาทของพ่อที่มีต่อครอบครัวและสังคม
3. เพื่อให้ลูกได้แสดงความกตัญญูต่อพ่อ
4. เพื่อให้ผู้เป็นพ่อได้สำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบของตน

สัญลักษณ์ วันพ่อแห่งชาติ : ดอกพุทธรักษา

สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด อุตรดิตถ์

<http://province.m-culture.go.th> โทร. ๐ ๔๒๒๔ ๗๘๐๒ โทรสาร ๐ ๔๒๒๑ ๒๕๓๘ ๗/๗ ถนนโพศรี ตำบลหมากแข้ง อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ ๔๑๐๐๐

อ.เสกสรร ศรีจันทร์ ผู้สืบค้นข้อมูล 29 พ.ย. 54

พระชนมพรรษาพระชนมายุ พระชันษาใช้ต่างกันอย่างไร

ม.ร.ว. แสงสุรีย์ ลดาวัลย์ ได้ตั้งข้อสังเกตเรื่องนี้ไว้ว่า "พระชนมพรรษา พระชนมายุ พระชันษา เป็นราชาศัพท์ แปลว่า 'อายุ' ทั้ง ๓ คำ เวลานี้ดูจะใช้ปะปนกันไปหมด ไม่ว่าจะในหลวง สมเด็จพระบรมราชินี พระราชวงศ์ใหญ่น้อย เรามักจะใช้ พระชนมายุ กันทั้งนั้น ซึ่งไม่ถูกต้องเลย ประเพณีการใช้ถ้อยคำแต่ก่อนท่านกำหนดให้ใช้ต่างกันตามลำดับพระอิสริยยศที่ดีดังนี้

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ใช้คำว่า 'พระชนมพรรษา' แทนคำว่า 'อายุ' และใช้คำว่า 'พรรษา' แทนคำว่า 'ปี'

สมเด็จพระอัครมเหสี, สมเด็จพระบรมราชชนนีพันปีหลวง, สมเด็จพระมหากษัตริยาธิราช กรมพระราชวังบวรสถานมงคล, สมเด็จพระอนุชาธิราช, สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช สมเด็จพระสังฆราชเจ้า เจ้านายทั้ง ๖ ตำแหน่งนี้จึงใช้คำว่า 'พระชนมายุ' แทน 'อายุ' และใช้คำว่า 'พรรษา' แทน 'ปี' เช่นเดียวกัน

ส่วนพระบรมวงศานุวงศ์นอกจากที่กล่าวถึงข้างต้นแล้วใช้คำว่า 'พระชันษา' แทนคำว่า 'อายุ' และจำนวน 'ปี' ไม่เปลี่ยนเป็น 'พรรษา'

ที่กล่าวมานี้เป็นหลักที่ใช้กันมา แต่ในปัจจุบันพระบรมวงศานุวงศ์มีน้อยพระองค์ หากจะเกิดพระเกียรติด้วยการใช้ถ้อยคำให้สูงขึ้น สมเด็จพระเจ้าฟ้า และพระองค์เจ้าลูกหลวง จะใช้ 'พระชนมายุ' ด้วยก็สมควร แต่พระราชวงศ์ชนพระองค์เจ้าหลานหลวง ควรใช้ 'พระชันษา' เช่นเดิม"

“ข้อมูลสนับสนุนจากหนังสือ ๑๐๘ ของคำถาม / สำนักพิมพ์สารคดี”

<http://guru.sanook.com>

พระชนมพรรษา-พระชนมายุ โดย ศ. ดร.กาญจนา นาคสกุล

พระชนมพรรษา-พระชนมายุ

คำว่า พระชนมพรรษา (พระ-ชน-มะ-พัน-สา) แปลว่า ขวบปีที่เกิด อายุ. เป็นคำราชาศัพท์ สำหรับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯพระบรมราชินีนาถ. ใช้ว่า มีพระชนมพรรษา หรือ ทรงเจริญพระชนมพรรษา เช่น ในปีพุทธศักราช ๒๕๔๒ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระชนมพรรษา ๗๒ พรรษา.

คำว่า ปี สำหรับอายุพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ใช้ว่า พรรษา. ถ้าเป็นสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช สมเด็จพระบรมราชกุมารี คำว่า อายุ ใช้ว่า พระชนมายุ ส่วนคำว่า ปี ใช้ว่า พรรษา เช่นเดียวกัน. เช่น ปีนี้สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีมีพระชนมายุ ๔๓ พรรษา.

ผู้เขียน ศ. ดร.กาญจนา นาคสกุล ราชบัณฑิต สำนักศิลปกรรม ราชบัณฑิตยสถาน

ราชบัณฑิตยสถาน

สนามเสือป่า เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300 , โทรศัพท์ 0 2356 0466-70 , 0 2356 0477

<http://www.royin.go.th>